

1. a) $\int \frac{xe^{\sqrt{x^2-1}}}{\sqrt{x^2-1}} dx$ integralini hesaplayınız. (15.p)

$$\sqrt{x^2-1} = t \text{ dönüşümü yapalım.}$$

$$\frac{2x dx}{2\sqrt{x^2-1}} = dt \text{ yazılır.}$$

$$\int e^t dt = e^t + C = e^{\sqrt{x^2-1}} + C \quad \checkmark$$

b) $\int_{-1/2}^{1/2} \ln\left(\frac{1-x}{1+x}\right) dx$ integralinin değeri sıfırdır. Neden? (10p.) (Not: İntegrali çözmeden belirli integrallerle ilgili özellikleri hatırlayınız.)

$\int_{-a}^a f(x) dx$ integralinde $f(x)$ tek fonksiyon ise integralin değeri sıfırdır.

$f(x) = \ln\left(\frac{1-x}{1+x}\right)$ tek fonksiyon mudur? ($f(-x) = -f(x)$)

$$f(-x) = \ln\left(\frac{1+x}{1-x}\right) = \ln\left(\frac{1-x}{1+x}\right)^{-1} = -\ln\left(\frac{1-x}{1+x}\right) = -f(x) \quad \checkmark$$

$f(x)$ tek fonksiyondur.

2. $y = \sqrt{x}$ eğrisinin $x=0$, $x=2$ doğruları ve x -ekseni ile sınırlı bölgesinin

a) x -ekseni etrafında döndürülmesiyle oluşan cismin (otomobil farı) hacmini hesaplayınız. (10p.)
($V = \pi \int_a^b f(x)^2 dx$)

$$V = \pi \int_0^2 (\sqrt{x})^2 dx = \pi \int_0^2 x dx = \pi \cdot \frac{x^2}{2} \Big|_0^2 = \pi \left[\frac{4}{2} - \frac{0}{2} \right] = 2\pi \text{ br}^3. \checkmark$$

b) x -ekseni etrafında döndürülmesiyle oluşan dönel cismin yüzey alanını hesaplayınız. (15p.)
($S = 2\pi \int_a^b y \sqrt{1 + (y')^2} dx$)

$$S = 2\pi \int_0^2 \sqrt{x} \cdot \sqrt{1 + \left(\frac{1}{2\sqrt{x}}\right)^2} dx = 2\pi \int_0^2 \sqrt{x} \cdot \sqrt{\frac{4x+1}{4x}} dx$$

$$= 2\pi \int_0^2 \cancel{\sqrt{x}} \cdot \frac{1}{\cancel{2\sqrt{x}}} \cdot \sqrt{4x+1} dx = \pi \int_0^2 \sqrt{4x+1} dx$$

$4x+1 = t$ dönüşümü yapılırsa $dx = \frac{1}{4} dt$ elde edilir.

x	t
2	9
0	1

$$S = \pi \int_1^9 \sqrt{t} \cdot \frac{dt}{4} = \frac{\pi}{4} \int_1^9 \sqrt{t} dt = \frac{\pi}{4} \cdot \frac{2}{3} t^{\frac{3}{2}} \Big|_1^9$$

$$= \frac{\pi}{6} \left[9^{\frac{3}{2}} - 1^{\frac{3}{2}} \right] = \frac{\pi}{6} (27 - 1) = \frac{13}{3} \pi \text{ br}^2. \checkmark$$

3. $\int_1^{\infty} \frac{\ln x}{x^2} dx$ integrali veriliyor.

a) Üstte verilen integralin genelleştirilmiş integral olmasının nedenini açıklayınız. (10p.)

sınırlardan biri sonsuz olduğundan fonksiyon sınırlı değildir.

1. ter genelleştirilmiş integral adını alır. ✓

b) Yakınsak olup olmadığını inceleyiniz. (15p)

$$\int_1^{\infty} \frac{\ln x}{x^2} dx = \lim_{R \rightarrow \infty} \int_1^R \frac{\ln x}{x^2} dx \quad \begin{array}{l} \xrightarrow{x=e^t} \\ \frac{\ln x = t}{\frac{dx}{x} = dt} \\ \begin{array}{c|c} x & t \\ \hline 1 & 0 \\ R & \ln R \end{array} \end{array} \lim_{R \rightarrow \infty} \int_0^{\ln R} t e^{-t} dt$$

$$= \lim_{R \rightarrow \infty} \left[-t e^{-t} - e^{-t} \right]_0^{\ln R}$$

$$= \lim_{R \rightarrow \infty} \left[\left(\underbrace{-\ln R \cdot e^{-\ln R}}_0 - \underbrace{e^{-\ln R}}_0 \right) - \left(\underbrace{-0 \cdot e^{-0}}_0 - \underbrace{e^{-0}}_1 \right) \right] = 1$$

$$\text{(Not : } \lim_{x \rightarrow \infty} x e^{-x} = 0 \text{)}$$

Yani $\int_1^{\infty} \frac{\ln x}{x^2} dx$ integrali yakınsaktır ve değeri 1 dir.

4. $f(x, y) = \arcsin \sqrt{xy}$ fonksiyonu veriliyor.

a) f_x ve f_y kısmi türevlerini yazınız. (10p)

$$\frac{\partial f}{\partial x} = f_x = \frac{(\sqrt{xy})_x}{\sqrt{1-(\sqrt{xy})^2}} = \frac{y}{2\sqrt{xy} \cdot \sqrt{1-xy}}$$

$$\frac{\partial f}{\partial y} = f_y = \frac{(\sqrt{xy})_y}{\sqrt{1-(\sqrt{xy})^2}} = \frac{x}{2\sqrt{xy} \cdot \sqrt{1-xy}}$$

b) $f_x(1, \frac{1}{4})$ değerini hesaplayınız. (5p.)

$$f_x(1, \frac{1}{4}) = \frac{1/4}{2\sqrt{1 \cdot 1/4} \cdot \sqrt{1-1 \cdot 1/4}} = \frac{1/4}{1 \cdot \frac{1}{2} \cdot \sqrt{3}} = \frac{1}{2\sqrt{3}} = \frac{\sqrt{3}}{6} \quad \checkmark$$

c) $xf_x + yf_y$ ifadesinin eşitini yazınız. (10p.)

$$xf_x + yf_y = x \cdot \left(\frac{y}{2\sqrt{xy} \sqrt{1-xy}} \right) + y \cdot \left(\frac{x}{2\sqrt{xy} \sqrt{1-xy}} \right) = \frac{2xy}{2\sqrt{xy} \cdot \sqrt{1-xy}} = \frac{\sqrt{xy}}{\sqrt{1-xy}} \quad \checkmark$$